GEIRFA ALLWEDDOL

ADFERIAD - gwella person a fu yn ddrwg i fod yn dda.
ADFERIAD - pan mae person yn cael ei ail sefydlu o fewn cymdeithas ar ôl cyfnod o droseddu neu o afiechyd - *rehabilitation*.
ADL – ANTI DEFAMATION LEAGUE - mudiad sy’n ceisio atal pob math o gasineb yn erbyn pobl.
ADRAN YMCHWILIAD TROSEDDOL - *C.I.D.*.
BREGUS - person sy’n debygol o gael ei niweidio neu o ddioddef mewn rhyw ffordd – *vulnerable*.
CAPLAN - Person sy’n gweithio yn enw crefydd arbennig mewn sefydliad, e.e. yn y fyddin, carchar, ysgol, ysbyty – *chaplain*.
CATEGORI B - mae troseddwyr yn cael eu gosod mewn categori wrth gael eu hanfon i’r carchar, yn dibynnu ar ddifrifoldeb y drosedd, neu’r angen i gadw’r carcharor o dan glo. Nid oes angen unedau diogelwch dwys ar droseddwyr categori B ond rhaid i’r carchar fod yn un caeedig fel nad oes modd iddo/iddi ddianc.
COSB - y penyd a roddir ar rywun am ryw drosedd neu ddrwg a wnaethant.
CYFIAWNDER - trin pobl yn deg.
CYFIAWNDER - sicrhau’r hyn sy’n iawn ac yn deg.
CYFIAWNDER - tegwch, yr hyn sy’n iawn – *justice*.
CYMOD - dod i berthynas a rhywun ar ôl ffrae.
CYMUNEDAU FFYDD - Bod yn ben neu fod a grym dros eraill.
DEDDF CASINEB HILIOL A CHREFYDDOL - cyfraith i atal casineb yn erbyn pobl oherwydd eu hil neu grefydd.
DIENYDDIO - gosod rhywun i farwolaeth fel cosb.
DIWYGIO - newid er gwell.
EDIFARHAU - teimlo’n sori am wneud rhywbeth - *to repent*.
EDIFEIRIOL - - teimlo’n sori am wneud rhywbeth - *repentant*.
GOSTYNGEIDDRWYDD - peidio â chanmol neu wthio chi’ch hun ar draul eraill.
GWEINIDOGAETH - gwaith mae person yn ei wneud dros Dduw – *ministry*.
HONNI - *to claim, to assert*.
ISLAMOFFOBIA - casineb yn erbyn credoau a dilynwyr Islam.
JOHN LENNON - un o sylfaenwyr y Beatles.
KARUNA - tosturi.
MADDEUANT - bod yn barod i anghofio am y drwg a fu gan symud ymlaen.
MERTHYR - person sy’n dewis marw dros yr hyn y mae’n ei gredu.
METTA - caredigrwydd yn llawn o gariad.
RHAGFARN - barnu heb wybodaeth na phrofiad.
RHEOL EURAIDD - y rheol sydd ym mhob un o brif grefyddau’r byd i drin pobl eraill fel yr hoffech gael eich trin eich hun.
STEREOTEIPIO - rhoi un disgrifiad ar gyfer pawb sy’n perthyn i grŵp arbennig.
TOSTURI - rhoi eich hun yn esgidiau rhywun arall er mwyn eu sefyllfa a chydymdeimlo.
TRAIS - gweithred sy’n achosi niwed corfforol / gorfodi person arall i gael rhyw - *violence / rape*.
TROSEDD - gweithred anghywir y gellir cosbi rhywun amdano yn ôl y gyfraith.
TROSEDD - wrth dorri’r gyfraith mae person yn cyflawni trosedd – *crime*.
TYSTIO - siarad yn bersonol am ddigwyddiad/profiad - *to witness, to attest*.
Y GOSB EITHAF - y gosb fwyaf posib, e.e. crogi neu cadair drydan er mwyn cosbi llofrudd.
YSBEILIAD ARFOG - *armed robbery*.
YSGRIFAU SANCTAIDD - llyfrau sy’n cyflwyno gwybodaeth am Dduw neu am grefydd arbennig - *holy writings/holy scripture*.